

چکیده:

در اختلالات روماتولوژیک، از نظر وسعت درگیری مفصلی وقتی بین ۲ تا ۴ مفصل درگیر شوند بیماری الیگوآرتیکولار گفته می شود. بیماران مبتلا به الیگوآرتیت از نظر اتیولوژی دارای علل متنوعی هستند. در این مطالعه که به روش Case series بر روی ۵۴ بیمار مبتلا به الیگوآرتیت مراجعه کننده به بیمارستان ۵۰۱ در طی سالهای ۸۱ - ۸۰ انجام گرفته است، میانگین سن در بیماران ۳۵/۸۹ سال با حداقل ۱۸ سال و حداکثر ۷۴ سال بوده و بیشترین فراوانی بیماران در گروه سنی ۱۰ تا ۲۰ سال قرار گرفته است. و همانطور که ملاحظه می شود حدود ۵۰٪ بیماران تحت مطالعه پرسنل وظیفه (سرباز) بوده اند که در محدوده سنی خاصی قرار دارند (بین ۱۶ تا ۳۰ سال) و باقی مراجعین را پرسنل کادر، بازنشسته ارتش، کارمند، خانه دار و آزاد تشکیل می دادند. با توجه به این نکته که بیمارستان ۵۰۱ ارتش یکی از مهمترین مراکز ارجاع بیماران روماتولوژیک به حساب می آید و توجه به شغل افراد قابل توجهی به نظر می رسد. در مورد شیوع انواع الیگوآرتیتها به ترتیب شیوع عبارت بودند از سرونگاتیو اسپوندیلوآرتروپاتی ۲۴ مورد (۴۴/۴۴٪) که خود شامل سرونگاتیو اسپوندیلوآرتروپاتی آرتزیت راکتیو ۱۸ مورد (۲۹/۶٪)، سرونگاتیو اسپوندیلوآرتروپاتی اسپوندیلیت آنکیلوزان ۲ مورد (۳/۷٪) و سرونگاتیو اسپوندیلوآرتروپاتی غیرکلاسیک ۳ مورد (۵/۶٪)، آرتزیت راکتیو بروسلائی ۲ مورد (۳/۷٪) و آرتزیت راکتیو گنوککی ۱ مورد (۱/۹٪)، بیماریهای کلاژن واسکولار شامل روماتوئید آرتزیت ۱۴ مورد (۲۵/۹٪)، بیماری بهجت ۲ مورد (۳/۷٪)، واسکولیت هیپرسنسیتیو ۲ مورد (۳/۷٪)، استئوآرتزیت (Degenerative Joints Disease) ۱۰ مورد (۱۸/۵٪)، بیماریهای کریستالی که همگی حمله حاد نقرس ۲ مورد (۳/۷٪) بودند. عوامل عفونی و تب روماتیسمی در هیچ بیماری دیده نشد. در بررسی ارتباط بین نژاد و علل الیگوآرتیت، پراکندگی علل مختلف از پراکندگی نژادها پیروی نمی کند و هیچ برتری خاصی در این مورد دیده نشده است. همچنین در بیشتر موارد درگیری اندام فوقانی به علل سرونگاتیو و کلاژن واسکولر بوده تا بیماریهای کریستالی و استئوآرتزیت در حالیکه در درگیری اندام تحتانی تمام عوامل تقریباً به یک نسبت دخالت داشته اند. علائم عمومی کمتر مشاهده شد. فقط در حدود ۱۳٪ از بیماران علائم عمومی داشته اند. شایعترین علائم عمومی به ترتیب خستگی (۷۱/۴٪)، تب (۷۱/۴٪) و کاهش وزن (۵۷/۳٪) بودند همچنین در بیشتر بیماران مورد بررسی روند شروع بیماری یک روند مزمن بود (۵۹/۳٪). مقایسه نتایج فوق با مطالعات مشابه که در خارج از کشور انجام شده است، بیانگر تفاوت شگرفی در نتایج می باشد. شاید یکی از مهمترین علتهای این موضوع جامعه مورد بررسی باشد. این تحقیق در بیمارستان ۵۰۱ ارتش انجام گرفته است، که یکی از مراکز اصلی ارجاع بیماران روماتیسمی در ارتش محسوب می شود، بدین ترتیب از لحاظ سن و جنس توزیع رخ داده است و بیشتر بیماران مراجعه کننده مردان هستند (۸۱/۵٪ مرد در مقابل ۱۸/۵٪ زن). بدین ترتیب اگرچه نتایج حاصل از این مطالعه نمی تواند به کل جامعه تعمیم یابد ولی می تواند به روشن تر شدن وضعیت اینگونه بیماران در ارتش کمکهای شایانی کند و به برنامه ریزیهای بهداشتی درمانی در این خصوص یاری رساند. جا دارد تا در مطالعات بعدی به بررسی پیش آگهی و بررسی سایر علل و بررسی مایع سینوویال توجه بیشتری مبذول گردد.

کلمات کلیدی: الیگوآرتیت، اتیولوژی، اپیدمیولوژی،